

سناریو نگاری؛ رویکرد آینده پژوهانه در مدیریت بحران و برنامه ریزی پاسخ به سانحه زلزله

کاوه فریدمهاجر^{1*}، بابک امیدوار²، سعید گیوه چی³، سعید خزایی⁴

1- کارشناس ارشد، تهران، دانشگاه تهران، K.Faridmohajer@gmail.com

2- دانشیار، تهران، دانشگاه تهران، Bomidvar@ut.ac.ir

3- استادیار، تهران، دانشگاه تهران، Givehchi1@gmail.com

4- دانشیار، تهران، دانشگاه تهران، saeedkhazaei@ymail.com

چکیده

زمان وقوع زلزله غیرقابل پیش بینی است لذا تنها راه مبارزه با اثرات نامطلوب وقوع زلزله برنامه ریزی جهت مدیریت عواقب ناشی از آن می باشد، یکی از مراحل مدیریت سانحه، فاز پاسخ می باشد؛ در این مقاله سعی شده است به جایگاه علم آینده پژوهی در برنامه ریزی پاسخ به سانحه پرداخته شود که با استفاده از روش تحلیلی و توصیفی به سؤالات 1. آیا برنامه ریزی بر پایه روش های آینده پژوهی می تواند به افزایش کارایی برنامه ریزی های انجام شده جهت پاسخ به سانحه زلزله یاری رساند؟ 2. آیا سناریو های طراحی شده می تواند سبب تغییر روش های مدیریتی و مسیر سازمان های درگیر در امور پاسخ به سانحه زلزله شود یا خیر؟ پاسخ داده خواهد شد و در انتها جایگاه مهم علم آینده پژوهی در برنامه ریزی پاسخ به سانحه مورد تاکید قرار می گیرد.

واژه های کلیدی: زلزله، برنامه ریزی، سناریو، آینده پژوهی

1- مقدمه

زلزله جزو آن دسته از بلایای طبیعی است که پیش بینی آن غیرممکن می باشد لذا تنها راه مبارزه با عواقب زیان بار این پدیده ایجاد آمادگی جهت کاهش تلفات و خسارات ناشی از وقوع آن است. یکی از مراحل مدیریت سوانح فاز پاسخ به سانحه است که در صورت اندیشیدن تمهیدات لازم می تواند کمک بسیاری به کاهش اثرات ناشی از وقوع زلزله نماید؛ چنانچه سازمان های درگیر امور پاسخ به سانحه زلزله توانایی برنامه ریزی مناسب و هدفمند را جهت مقابله با اثرات زلزله داشته باشند بسیاری از خسارات و تلفات قابل پیشگیری می باشد. در این مقاله سعی در روشن نمودن جایگاه مهم علم آینده نگاری در برنامه ریزی پاسخ به سانحه زلزله است لذا پس از مطرح نمودن بخش های برنامه ریزی پاسخ به سانحه زلزله، سناریو نگاری، برنامه ریزی بر پایه سناریو، روندها و پیشران های تغییر ناحیه هدف برنامه ریزی پاسخ به سانحه زلزله به بحث در مورد مسیر برنامه ریزی بر پایه